

at udsætte sig for de Farer, der ere omtalte.

P. Knudsen: Den ærede Ordfører kom i sin sidste Replik ind paa et Spørgsmaal, som kunde føre Diskussionen meget vidt, nemlig om Socialdemokratiet vilde have med Bankvæsen, overhovedet med Pengevæsen at gøre. Jeg skal ikke komme dybt ind paa det, men henvise til, hvad jeg sagde ved 1ste Behandling, at det foreliggende Lovforslag peger i Retning af, at man just ikke behøver at have Metalpenge som Værdi bag de udstedte Pengesedler. Man indskrænker jo her Nationalbankens Beholdning af ædelt Metal og udvider dens Ret til at have andre Værdier liggende som Garanti for de udstedte Sedler. Og det peger jo netop i den Retning, som vi Socialdemokrater mene, der bør gaas. Værdien af de ædle Metaller er jo ogsaa afhængig af den Mængde, de tilvejrbringes i, de indeholde derfor i sig selv en Fare for Omsætningen, hvorfor man er nødt til at have et Korrektiv i Papirer. Man behøver ikke absolut disse Metalpenge, man kan have andre Værdier staaende bagved, men hvad enten man bruger Metalpenge eller andre Værdier, maa det være organiseret. Kreditten, der finder Sted Mand og Mand imellem, eller mellem de Institutioner, der her maa regnes med, maa organiseres, og det er ogsaa en Bankopgave. Vi Socialdemokrater kunne godt indse, at dertil vil der til enhver Tid behøves Banker eller Institutioner af banklignende Art. Om det bliver en Bank som denne, skal jeg ikke udtale mig om. Men man maa organisere den og ordne de Værdiforhold, der staa bagved de almindelige Cirkulationsbeviser i det daglige Liv. Men alt det skal jeg ikke komme dybere ind paa, men kun henvise til mine Udtalelser ved 1ste Behandling, idet jeg understreger, at ved den Udvidelse, man her giver Nationalbanken, til at have andre Værdier end just Metal, giver man et Bevis for, at Metalpenge ikke ere absolut nødvendige. Det peger altsaa i den Retning, vi Socialdemokrater arbejde for.

Den ærede Ordfører var bange for, at en Statsbank ikke skulde have saa fri Hænder som en Privatbank. Men hvor fri Hænder en saadan Bank skal have, vil jo bero paa den Lov, vi til den Tid maatte vedtage. Hvilken Plads denne Bank skal have i vort Samfund, hvor stor Ret den skal have, vil blive afgjort i den kommende Lov, og saa har Banken den

Ret. Vi kunne give en Statsbank saa fri Hænder, vi ønske, vi kunne i den Lov foreskrive, hvor fri den skal være i sine Bevægelser overfor Staten, overfor Rigsdagen og overfor den fri Konkurrence. Det er man Herre over. Man kan ikke sige, at en Bank er noget bestemt, som man kan tage og føle paa, det kommer an paa, hvilken Plads og hvilken Ret man giver den. Maaske vil man give den meget fri Hænder, men det kan man jo drøfte, naar Forslaget foreligger.

Den ærede Ordfører mente, at under Kriser kom Staten til at gribe ind til sin egen Fordel. Hvad vil det sige: Statens egen Fordel? Hvis Staten er Indbegrebet af Borgerne og Statens Fordel altsaa betyder Borgernes Fordel, anser jeg det for ganske godt, at Staten er i Stand til at gribe ind. Mener han derimod en tilfældig Regerings Fordel, bliver Sagen jo en lidt anden, men saa tror jeg nok, vi kunne have Tillid til, at der er en Rigsdag, der i saa Henseende føler sig som Repræsentant for den store Befolkning og vil være i Stand til at hemme den Slags Ting. Den ærede Ordfører synes at have større Tillid til Privatkapitalismen end til Staten, men det maa jo blive hans Sag; jeg har det nu ikke, og jeg vil gøre opmærksom paa, at de Ændringer, der ere stillede af Flertallet, gaa i modsat Retning, idet der i Udvalget har været en stærk Frygt for, at man her gav Privatkapitalismen for stor Indflydelse, hvorfor man fra Udvalgets Side har beskaaret dens Indflydelse yderligere. Det er en Nuanceforskel, men Frygten for Privatkapitalismen er til Stede, saa naar den ærede Ordfører nu synes at have større Tillid til Privatkapitalismen, staaer det noget i Modstrid med, hvad der saaledes er fremkommet i Udvalget.

Til det ærede Medlem for Bogense (Aadal) skal jeg kun gøre en ganske kort Bemærkning: Det ærede Medlem mente, at ved en Statsbank kunde politiske Momenter gøre sig gældende. Ja, man kan aldrig forsværge noget; men er det noget, man er fri for, naar man har en Privatbank? Det tror jeg aldeles ikke; tværtimod, der er langt større Fare for noget saadant. Det se vi f. Eks. paa Krigene. Krigene bestemmes jo af Bankerne. Kunne Bankerne tjene Penge, pudse de Nationerne paa hinanden, og saa faa vi Krig. Naar de derimod lukke for Pengekassen, saa Staterne ingen Penge have, saa faa vi ingen Krig. Under den japansk-russiske Krig var det vist Bankerne, der